

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 ..
Negyedévre — — — — — 2 ..
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Hadi célok.

Amióta a háborút győzelmesen folytató központi hatalmak uralkodói lovagias nagy-lelkűséggel kínálták fel a békét ellenségeinknek s a Szentatya békeszózata az ántánt-országokban mindenütt megerősítette a békétörekvéseket, mind sürűbben olvasható a külföldi tudósítások rovataiban, hogy ellenségeink kormányai újra meg újra revideálják hadi céljaikat és megállapodásaikat — nagyon természetesen csak lényegesebb pontjaiban — közlik népeikkel.

Ennek a látszólag semmitmondó politikai és diplomáciai fogásnak mélységes pszichikai hátterébe nem nehéz belátni: a háborúba belefáradt népek, az éhező tömegek, a síró özvegyek és árvák lázadó hangulata ellen kell az ellenséges országok hatalmasainak valami módon védekezniök, mert helyi sikereiknek nagy győzelmeikként való kikürtölése már nem nyugtatja meg az áldozatokat hozó kedélyeket s előnyomuló hadseregeink előtt menekülő tömegek hiradásai nem engedik lekicsinyelni folytonos győzelmeinket.

Hiába hangoztatja Anglia, a világ felbújtója, hogy önzetlenül küzd szövetségesei érdekeiért: a tenger szabadságáért, Belgium felszabadításáért, a porosz militarizmus letöréséért s a Franciaországtól

elrabolt Elzász-Lotharingiáért, a Loyd George szavában nem cseng az igazság hangja, mert a belga levéltárok titkos iratai régen leleplezték törekvéseiket. Gyalázatos kalmár lélek sodorta háborúba a világot, mert Angliának a világalalom a célja már hosszú évszázadok óta és ezt féltette a rohamosan fejlődő Németországtól. A francia reváns-eszme, a belga gazdasági hóbort, a délszláv utópiák, az olasz-oláh kapzsiság, az orosz eladósodás, a japán telhetetlenség, a wilsoni kétszínűség csak eszközök a kezében gonosz céljaimak keresztyűvitelére, amelynek szolgálatában nagy pénzbősége mindent megtett és megtesz, amidőn ránk zárdítja a fél világ fegyveres erőit.

Milyen nyílt homlokkal állunk mi a síkon ezekkel a nemtelen célokkal és eszközökkel szemben!

Nekünk csak egy célunk van a háború kezdete óta: az igazság, az önvédelem jogsága.

Amióta egy terheit, betegesen exaltált, megméltelyezett kedélyű gyermek-ijű revolverlövési felgyújtották a lappangó tüzet, ez az egy eszme lelkesített és vitte diadalról-diadalra fegyvereinket. Mi nem revideálunk hadicélok, hanem küzdünk az igazságért a germán lángszemével és kitarító alaposágával, igaz magyar lelke-

sedéssel, bolgár bátorsággal, török fatalizmussal és törjük, zúzzuk elleneinket.

És ki ne érezné az igazság diadalát?!

A háborút kezdő Szerbia hontalan, letiporva hever lábainknál, Montenegroval együtt, a vérét megtagadó Belgiumból egy megyényi csak a belgáké, az áruló oláh országának egy ötödébe szorult, Oroszország németajkú lakóit csaknem teljesen felszabadultak, Lengyelország újra él s a hitszegő olaszt most éri méltó bünhődése.

Ó Uram, milyen végtelenül nagy a Te igazságosságod!

Ebből merítünk mi erőt a további küzdelmekre, a még következő nélkülözésekre, a még előttünk álló áldozatokra. „Si vis pacem, para bellum!” Mi pedig igaz lélekkel akarjuk a békét és ezért harcolunk szent kitarással. Három nehéz, áldozatokban gazdag, de győzedelmes esztendődt élünk már le ebből a világháborúból, de úgy érezzük s engedd úgy éreznünk, Uram, hogy közeledünk a mi szent célunkhoz: a békéhez. Egymásután kapcsolódunk ki ellenségeink sorából a megsemmisült hadseregek, az elfoglalt országok, a felszabadított népek. Világosítsd fel ellenfeleinket erőlködéseik céltalanságáról, adj erőt népeinknek, hogy békétörekvéseinknek a hatalmasokkal szemben érvényt tudjanak szerezni, törd meg azoknak a

Oktoberi hangulat.

Irta: S. F.

Galicia, X. 14.

Nem tudom miért, de mindig szerettem, és szeretem ma is október havát s méla bús, esendes estém a templomok gyertyás kigyulladását, olvasós ájtatosságát. Jobban retszik nekem a hervadt, zörgő levelű, búsan temető szomorú ősz kezén a rózsafűzér, mint a tavasznak fakadó májúsán a lóretói litánia illatos, dús, virághalmozatok között. Talán azért, mert bár életem májúsban fakadt, természetem alapvonala mégis az ősz lány fúvalmú, komoly, jóságos hangulatából jön! ...

Mostani útamban is alig vártam, hogy valamelyik templomban imádkozzam.

Pergő leveles októberemmel úgy este-fél, mikor már a nap nyugvóra tért s templomi sötétben nyulánk, karesz gyertyák osztogatják szét a szende, jámbor, jóságos, áhitattal teli, októberes hangulatú fényt! ... Amikor künn is az idő esendes,

lány fúvalma a templomhoz suttogó, októberes ima! ...

Munkácson, Csapón, Nyiregyházán át Debrecenbe jött a vonat. Nánásra mentem. Ebben a nagy alföldi kalvinista városban oly szerényen húzódik meg kis kath. filiális templom. Nem is olyan régen, március, április, május, június hónapjaiban erdélyi menekülteinkkel itt oly teli lélekkel könyveztünk s fordítottuk szemünket bérczeink felé. Különösen május ájtatosságain úgy felsírt a lelkiünk, fel egész az égig:

Mi lesz belőlünk, hogyha Te elhagysz?

S mióta eljöttem a kis kath. filiális templom olyan esendes. Nincs ima, nincs ének benne. Most is októberi ájtatosságát az örök méces (hogya ha az is égett?) egyedül végezte a még most is Nánáson síró 1—200 erdélyi menekültnek. Nagyváradra is akkor érkeztem, mikor október harangja szólott s háborús arcokat csókolgató fúvalma olvasóra hívott. Nem mehettem be. A nagy katedrális kiszorító fényét csak a vonatról lehetett látnom.

Elértem Gyergyó síkságát. Lelkem egészen megilletődött. Egészen tele töltötte a most egy év följajló emléke. Mikor a gonosz hír torka a határszéli bérczen keresztül a boeskoros, csordás ellenség lármás támadását a szép medencébe ijeszítő módon beleharsogta! „Mikor apa, anya, gyermek kapkodó mentegetései, hulló könnyei, éles jajai között egymásnak esett! ... Mikor e medence szegény népe esikörög szekerén, vérbőorult szemmel vándorolt a magyar alföld felé. Amikor a riadás első napja után hosszú álmatlan éjszakák s étlén nappalok következtek. Amikor a boeskor uralma alatt úgy össze-tört minden! Amikor honrekedt arcok soványodtak és megsápadtak! Aztán amikor az erdőből visszahurcolt, otthon rekedt lelkek a hat hetes rémuralom kiverése után megint visszatértek. Amikor a nagy harang újra megszólalt, hogy érces nyelve elsőnek küldje szét a medence háláját a diadalt aratott, büszke bérci tövekhez! ... Amikor roncsokká vált hajlékok gyerme-

Oberbauer A. Utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

batalmát, akik hitvány önérdékből törték le az olaját s nem engedik újból kihajtani, add vissza az apákat a családoknak, a fiúkat a szülőknek, s add nekünk a döntő végső győzedelmet, amelyért az igazság fegyverével küzdünk.

r.

A Szociális Misszió Társulat működése.

November 5-én tartotta a Szoc. M. T. dr. Roska Miklósné elnöklése mellett őszi beszámoló ülést a társulat eddigi működéséről. Úgy hisszük, hogy az a kép, amely a gyűlés keretében a Sz. M. T. tevékenységéről lerajzolódott, mindenkit meggyőzhetett a társulat áldásos munkálkodásáról. A jótékonyág gyakorlása ennek a társulatnak a mozgató lelke, s erre van most a mai, nagy megpróbáltatásnak kitett társadalomnak szüksége, amint ezt dr. Roska Miklósné fejtette meg és kedves hangú elnöki megnyitójában. Hogy aztán ez a jótékonyági gondolat minő alakban s minő arányokban nyert megvalósulást, arról Pakot Ilonka számolt be nemcsak tartamilag, de formailag is igen szép titkári jelentésében. A május havában megalakult társulat a nőket sorakoztatta zászlója alá. A charitatív munka női szívüket s női kezeket hív műhelyébe. „A nő védelme, a betegápolás, szegénygondozás, szóval, ahol a szándék cselekedetté válik, mind női lelkeket igényel, különben nincs meg a finomsága, bensősége, gyöngyösége.” Keresztény hölgyeink megértették, hogy ma többet kívánnak tőlük, mint régen. „Nemcsak részvétet, könnyet, alamizsnát, hanem munkát, harcot, tervszerű küzdelmet, s egy igazabb, jobb társadalmi rend kialakulására való törekvést.” Nem sok taggal rendelkezik a társulat, mindössze 16 alapító s 96 rendes tagot számlál, a fényleg működő tagok száma meg éppen csekély, de a tevékenység annál meg-

pőbb. Nagy anyagi források sem állanak rendelkezésükre. Adományokból mindössze 1135 koronát kaptak. Nagyobb összegeket adtak: Püspök urunk 300, Balázs Ferenc 200, dr. Demény Henrik 200, Névtelen 200, dr. Fried Ármin 100 koronát. Két fő munkaköre van a társulatnak: hadiözveggy és árva, segélyezés és növekedem. Különösen a szegények felruházásában büzguldoztak, ami a mai nehéz időkben megbecsülhetetlen támogatás. Ruhákat szereztek s átalakították a szegények s árvák számára. Ruhákat adtak: dr. Csubryné, Haraly Béláné, dr. József Manoné, Kárpissné, Könyg Sándorné, Löw Emilné, dr. Roska Miklósné, Rosner Lázárné, Schlesinger Hermanné. Ruhákat varrtak: dr. Roska Miklósné, dr. Csubryné, Kárpissné, dr. Józsefné, Haralyné, Pákhné, Urháné, Stoicáné. Gottlieb Géza 6 pár új cipőt, Szrága Éde jó erős, használt cipőket adtak a társulatnak. Így aztán 12 hadi özveggy gyermekét látták el ruhákkal. Kiosztottak 9 leányruhát, 6 fiúruhát, 2 bluzt, 18 kötényt, 12 inget, 12 pár cipőt, 2 téli kabátot, 2 pár harisnyát. Ki tudná ezt a mai időkben értékben meghatározni? A Pro Transsylvania 1600 koronát adott napközti otthonra, s így ezt is meg lehetett teremteni. 18 apróság kapott egész napra teljes ellátást, özv. Niedermayer Gellértné gondos felügyelete alatt és „öröm vort nézni, hogyan gömbölyödtek napról-napra az addig sápadt arcocskák a rendes étkezéstől.” Hat hétig állott fenn az otthon s kis záróünnepellyel fejeződött be, „melyen ártatlan naivsággal mondtak el néhány versikét, adtak elő néhány játékot, s kis szívükben bizonyosan boldogan őrzik az ott töltött kedves napok emlékét.” Az otthon tavasszal folytatni fogja jótékony működését. — 43 esetben fordultak segélyért a társulathoz. Külön ki kell emelni, hogy dr. Csubry a társulathoz forduló betegeket ingyen gyógykezelésben részesítette. Egy gyermeket a javító intézetben, egyet a Szt. Antal Otthonban helyeztek el. Sok sze-

gényt jótékony női lelkek saját háztartásukból látnak el. A Bőrközpont 15 kgr. felsőbört és 15 kgr. talpbört ajándékozott a társulatnak. Köztudomású dolog ugyan, de a titkári jelentés külön is kiemeli dr. Roska Miklósné önzetlen és fáradhatatlan munkásságát, aki nemcsak a társulat megalakításában vett tevékeny részt, hanem odaadó buzgósággal működik a társulat minden munkájában s mindig megtalálja a jótékonyági forrásokat, mikor a szegények s árvák ügyéről van szó. — A titkári jelentés után Balázs Ferenc kanonok plebános tartott színes és hatásos előadást a jóságos és tevékeny szeretetről, amely általános tetszést aratott. Reithofer Jenőné tett aztán jelentést a pénztár állásáról. Ebből megtudtuk, hogy a társulat eddigi bevétele 2043 kor.—, kiadása 196 K. 10 fill. A szegények téli segélyezésére igen okos és idővs gondolat merült fel: népkonyhát s melegedő szobát fognak felállítani. E célra december elején karácsonyi bazárt rendeznek s mindent elkövetnek, hogy minél fényesebb siker koronázza a vállalkozást. Hiszük, hogy úgy is lesz. Hiszük, hogy a közönség nem fáradt ki a jótékonyágban s nem nézi hiábaváló munkának a Sz. M. T. fáradozását. Mert amint a titkári jelentés is mondja, igaz ugyan „hogy egy letörült könny helyett száz más fakad; egy begyógyított sebre száz új vérzik ki s az emberi nyomortúság tengere sohasem látszik fogyni, bármennyit merítsünk is ki belőle a két kezünkkel; de erős megnyugvást érez lelkünk is mindig, valahányszor jót gyakoroltunk s fáradozásainknak mégis csak lesz valami eredménye.”

Fényképészeti cikkek!
gyári árban kaphatók!

Schäser Ferencz

o könyvkereskedésében Gyulafehérvári. o

kei megérkeztek „ut aedificentur muri Jerusalem!” — hogy valahogyan felépítsék, bár sírva, zokogva, feldúlt, lerontott hajlékuk Jeruzsálemét!

Amikor, amikor... — Óh még mennyit lehetne mondani!

Alfaluhan este felé járó délután volt. A gyertyák végére itt is rászállt az októberi fény. Az oltár világos lett. Megszóialt a csengő. A pap kilépett. Az orgona, melyen most egy éve szentségtelen, ellenséges kezek bocskor táncokhoz szóló dallamokat vertek fel, csöndes bűgűsű áhitattal szólalt meg! Arany csillogású, szentségtartóban a diadalmas Úr fölemelkedett. Annyi térdre borult lélek forró ajakáról szétszállt az olvasó keresztjére a csók. Aztán a szép ima, halkán, csendesén:

Hiszek egy Istenben!... Üdvözlégy Mária! Úgy megnyugodtam. Olyan megnyugtató is az az oltáron rezgő októberi fény!... Künn az idő lány fúvalma pergő leveleket szórt a földre, benn a meleg áhitat a templomot töltötte meg.

A vonat újra hívott. Csíkszeredán át Brassónak menten. „Bertalan”-ja most egy éve ennek is halmokra halmozott hullák temetője volt. A város felszabadításának pokol-rémségű dörgő tüze alatt reszketett Bertalanban az utolsó fiú is. Resz-

kettek a zárda nővérei is, a béke és szeretett galambjai, kik lelkiük fehérségével az oltárhoz simultak kicsiny kápolnájukban ez eget-földet rázó ütközet alatt.

És most? Kicsiny kápolnájuk tele s tele telt hálás októberi fényvel. Nővér s csapat növendék fejedelmi, oltári fényben a tiszta lelkek bátor, csengő hangján mondták: Hiszek egy Istenben! Üdvözlégy Mária!

Künn az októberi est tele volt elmélyedéssel, csennel. Alig érezhető fúvalmának lágy melegsége kísérte a belső fohászzkodást csendes pergő falevél halk zörgése mellett! Az ég fehér fátyola mögött áhitattal húzódtott meg az ezüstös hold is sok apróságával, a csillagokkal!... Áhitattal állott a város felett október hálás szellemében a most egy éve sokat szenvedett öreg Cenk is! Te drága októberi est! — Kezedben rózsafüzérrel, fejed felett érzelmek tengerét rejtő misztikus éggel, magad körül édesen csókolgató bájos szellővel! Magammal hoztalak örök emlékebe!

Barótnak vettem utamat. Barót sok esztendő járását álló komor, sötét oldalú magas tornyára is eljött az októberi est. Szép nagy harangja a község felett végig bűgött. Most egy esztendeje ő is néma-

volt! Gyermek és öreg, szegény és gazdag a harang szavára minden utcából csak jött... jött!... Őszi virágokba öltözött csinos oltáron kilobbant az októberi fény a gyertyák végén. A csengő itt is megszólalt, villanyfénybe borult a templom s virágos gyertyás oltára előtt, tömjén füstnek ég felé járó nyomában megindult az ima: Hiszek egy Istenben!... Üdvözlégy Mária! Mondta mindegyik. S vajjon miért? Istenem, ma, amikor annyi árva édes apját többé nem csókolhatja meg; ma, amikor e háborús három esztendő annyi özvegyi fátyolt osztott szét!... Istenem! — ma, amikor annyi édes apa, édes anya lelke fia sorsáért ég; ma, amikor annyi testvér szenvedő kórházban könnyes jaj között a sebesülést! Istenem! — ma, amikor oly nehéz a megélés; ma, amikor az élet tenger szenvedés!... Vajjon kiért, vajjon miért? Úgy-e van elég?

Künn az őszi éjtel csak fűtt, fűtt!... Szárnyára kapta áítatosság végén a templom énekét: — — Mária! Mária! Mária! — Szűzanya!...

Jó Erdélyiek! — nem is gondoljátok, hogy a harcterre kilökött léleknek mekkora kincs egy ilyen megpihentető, kicsi októberi est.

Budapestre értem. Itt is volt októberi

HIREK.

— **November 4. Királyunk** Ő felségének legmagasabb névnapján délelőtt 9 órakor főpásztorunk ünnepélyes nagy misét mondott a székesegyházban fényes segédlettel. Az istentisztelet előtt Balázs Ferenc kanonok-plebánus mondott hatásos alkalmi beszédet. A templomot zsúfolásig megtöltötték a katonai és polgári hatóságok, iskolák és hívők. Istentisztelet után a pap-ság, törvénytudók, városi tanács, főgimn. tanári testület, oltáregyesület felvonult a püspöki aulába, ahol Tamási Áron nagyprépost köszöntötte nagyszabású beszéddel főpásztorunkat magas névnapja alkalmával. Főpásztorunk meglehetősen válszában rámutatott tapasztalataira, amiket a háborús évek alatt tett utazásaiban szerzett, rámutatott a jövő munkájára s ehhez kérte papársai támogatását s híveinek segítő imáját. —

— **Főpásztorunk** november 4.-én a déli vonattal Budapestre utazott, ahol a püspöki tanácskozáson fog részt venni.

— **Szentóra ájtatosság** volt múlt vasárnap a zárdában; az oltár csupa virág volt, az énekek oly szépek voltak, hogy a hallgatóság szemében könnyek csordultak, valóban szívből „imádkoztunk a hazáért“ királyért, püspökünkért. Az igazgató szentbeszéde vezette be az ájtatosságot. Jézus ajkáról egykor elhangzott: Szánom a sereget — de most még mindig néma az Úr, mert még nem érdemeljük meg Jézus szánkodását; nagyok a bűneink: uzsora, család, lopás, gyilkosság, a szédületes fényűzés. A régi időkben szörmekbe öltöztek, hamút hintettek fejükre s így könyörögtek: Irgalmazz Uram a te népednek! Legyünk az Úr népe s akkor elnyerjük a könyörületet: Szánom a népeket, nemzeteket — elnémulnak a fegyverek s béke lesz a földön. A templomot zsúfolásig betöltötte az ájtatos hívek serege.

est. Harang kondulásra a városi zajból a templomba úgy behűződtek sokan és sokan! ... Itt is felhangzott az októberi ima: Híszek egy Istenben! Üdvözlégy Mária! .

Olyan megható volt. Elegáns fővárosi hölgyek s karján a „nincsentől“ nehéz kosarat cipelő szegény, együtt sóhajtották újra meg újra: Üdvözlégy Mária! Hangzott az ének is az orgona hatalmas akkordja között: Vigyázz reánk édes Anyánk, Angyaloknak királyné Asszonya!

Mondjátok meg jó Erdélyiek! — nem kedves, nem felemelő-e az októberi est? ...

Budapestről Sátoraljaújhelyre jöttem. Itt egy napra a vonatomban lettem. A sátoraljaújhelyi templom fölé is megjött az októberi est. A harang itt is kondult, hívott. A templom oly szépen megtelt városi néppel. Kigyűlt a gyertya is, kijött a pap, felbúgott az orgona. S abban a szép, tiszta fehér szín plasztikusságával felemelő stílusos templomban is megkezdődött az ájtatos ima: Híszek egy Istenben! — Üdvözlégy Mária! — Olyan gyönyörű rithmus-tartást az ima szavai közt, mint e templomban még sehol sem hallottam. Oly gyönyörű egyöntetűségben szállott el a kukoról az ima! A szemek körül annyi zsebkendő mozdult meg. Annyi könny csordult ki. A sátoraljaújhelyi templom egyik örök emlék. Ennyi előkelő intelli-

— **Kinevezés.** Ucsnay István tábori főpap I. oszt. tábori főpappá nevezetett ki. — **Árkász hangverseny.** A 12. árkászok helybeli csapatteste november 10.-én este 8 órakor műsoros estélyt rendez a sétatéri Vigadóban. Hangverseny után a Hungária téli helyiségében és kávéházában tombola és tánc lesz. Belépő díj 6 korona. A bevétel a zászlóalj özvegyeinek és árváinak téli felségélyezésére fordítják.

— **Mindenszent napján** a sírok kivilágításának megváltása címén gyűjtést rendeztek. Összesen 625 kor. 20 fillér gyűlt be: az összeget a polgármester elküldötte a József főherceg Szanatorium egyesületének.

— **A Csiki Miklós emlékére** Balló Lajos postamester (Csikszentimre) 2 kor. küldött.

— **Kitüntetés.** Török Béla hadnagy, gimnáziumunknak volt növendéke, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a III. oszt. katonai érdemkeresztet kapta a hadiékítménnyel és a kardokkal. Előzőleg már megkapta a Signum laudist a kardokkal.

— **Az Irodalmi Társulat** választmánya esütörtökön délután ülést tartott. Szóba került az előfizetési árak és tagsági díjak felemelése, a választmány azonban úgy döntött, hogy egyelőre megmarad a régi tételek mellett.

— **Méreg.** Ugyanakkor, amikor olaszországi diadalunk méretei bontakozni kezdtek, mikor mi már 130 ezer fogolynál s 900 ágyunál tartottunk, a francia vezérkar is nagy győzelmet jelentett: „a Maas halpartján csapataink benyomultak az ellenségés árkokba és körülbelül 10 foglyot szállítottak be.“ Hát ennek fele sem tréfa. A foglyok összeszámítása nem is megy olyan könnyen: összeszednek, kihallgatják, összeírják őket, gondoskodnak elhelyezésükről, megcédulazzák őket s aztán irányítják ebbe vagy abba a fogolytáborba. Mindez nem megy olyan könnyen. Így tehát meg-

gens nő imádkozni térdre ereszkedett áhitattal, mint itt, ritkán láthatni!

Olyan szép volt künn az est. Méla, bús, a kálváriás lelkek hangulatát részvétellel hordó! ... S a nagy nő-tömeg ajkáról olyan bűvös lágysággal szállt az énekszó: Magyarországról, édes hazánkról ne feledkezzél el, szegény magyarokról! — Látjátok, jó erdélyiek milyen gyönyörű a magyar hon mindenfelé templomos októberi estben! ... Gyönyörű az északi Kárpátok Illyriájától le az Adriáig s mosolygó egű szép Pannoniájától hozzátok a bérces Dáciáj! Ilyen ez október után is esti, csendes háborús ájtatosságaiiban.

A vonat visszahozott Galicia kietlen, hűvös, hideg, szomorú, bánatos, síró belsejébe. S mikor első predikáciomban katonáinknak elmondtam, hogy milyen szép otthon az októberi est s apa, anya, feleség, testvér, gyermek utánunk járó, rebegő lelke hogy imádkozik értünk benne, tudjátok mit csináltak? ... Csak sirtak — sirtak! Örömmükben sirtak! — Jó Erdélyiek! — mikor érjük meg, hogy nekünk is legyen békés otthonunk s mellette édes templomi csendünk? Október után is csak imádkozzatok estéi háborús ájtatosságaitokon! Mi is elmondjuk itt: Híszek egy Istenben.

értjük, ha a francia vezérkar is az ilyen nagy tömegeknek csak úgy hozzávetőleg értékel, mint jelenleg is, hogy „körülbelül“. Már az angolok nagyobb apparattal végzik a számolást. Ők is ugyanazon napon „eredményes támadást végeztek és 23 foglyot s egy gépfegyvert szállítottak be.“ Ezeket a győzelmi jelentéseket olvasták aznap egész Olaszországban. Nagy piros betűkkel mosolyogtak a győzelmi hírek a szerkesztőségek ablakaiból: „körülbelül 10“, „23 fogoly, egy géppuska.“ S képzeljük, mennyire megnyugtathatta ez a briganti lelkeket. Mert hát mi az a 130 ezer talian, 900 ágyú? Ha csak ez kell, adnak nekik többet is! De „körülbelül 10“ német egy helyen, s 23 a másikon! Ez már győzelem!

Szerkesztői üzenetek.

V. Józsiás. Olvassa el a mi kritikánkat mégegyszer s látni fogja, hogy mi is u. azt mondjuk, mint ön a hozzászólásában, csak rövidebben. Épen azért a helykimelés szempontjából ügyes kis cikkét legnagyobb sajnálatunkra nem használhatjuk.

Tábori posta. Megkaptuk. Az elsőt adjuk is más cím alatt összehuzva. Törekedni kell a rövidegre, mert az ilyen lírai dolgok megszakításokkal csak veszítenek értékükből. Azt se feledjük, hogy minél többet önmagunkból, de minél kevesebbet önmagunkról. A másodikat meg nem olvastuk.

Várfalva. Kérésének siettünk eleget tenni s ezt az égető kérdést napi rendre hoztuk.

R. M. A lakásváltozást bevezettük. A papszentelés november végén lesz, de a napok még nincsenek megállapítva.

W. V. Utána néztünk; nem tudjuk miért nem érkezik a lap, itt nincs hiba. A küldött tárcát rég leadtuk s nagyon várjuk a többit.

Sz. 7433—1917.

Pályázati hirdetmény.

A b.c. Hirsch Istv. Ferdinánd-féle jóték. alapítványból az 1917—1918. iskolai évre egy évi 800 koronás ösztöndíj üresedésbe jött, mely alapítványi ösztöndíjra pályázatot hirdetek. Az ösztöndíjra azon magyar róm. kath. ifjak pályázhatnak, kik a következő helységekből származnak: Torda, Koppánd, Túr, Röd, Komjátszeg, Bányabükk, Ajton, Pusztaszentmárton, Pusztacsán, Mező-Nagy Csán, Egerbegy, Mészakő, Szind, Felső-Peterd, Közép-Peterd, Magyar-Peterd, Berkesz, Magura, Pusztaszentkirály, Egeres, Kis-Bánya, Pusztaszentkirály, Szurdok, Bikolat, Alsójár, Ruha-Egeres, Kis-Bányahavas, Kisoklos, Nagyoklos, Runk, Ivánfalva, Asszonyfalva (Secelu), Magyarléta, Oláhléta, Alsófüle, Csűrűlye, Selistye, Mikes, Hagymás-Magyarország, Süttneg, Magyar-Szilvás, Indál, amely községek az egykori tordai es. és kir. kerületet képezték a néhai b. e. Hirsch István Ferdinánd püspökség alatt.

Az ösztöndíjat csak olyan legalább is középiszkolái, vagy középiskolába most fellépő tanuló nyerheti el, ki a tanulásban jeles, vagy legalább jó, erkölcsi maga-

viseletben jó, vagy legalább szabályszerű érdemjegyet mutat fel. Az ilyen ifjak az ösztöndíjat az egész gimnáziumon, realiskolán, földmívelési iskolán, esetleg az egész egyetemi tanfolyamon kertsztül is élvezhetik, ha a fentjelzett érdemjegyet a tanulásban és magaviseletben mindvégig megtartják.

Azon tanulóifjak, kik tekintettel az említett feltételekre ezen ösztöndíjra igényt tarthatnak és pályázni kívánnak, pályázati folyamodványukat az 1916—17. tanévi iskolai bizonyítvánnyal felszerelve **folvó évi november hó 30.-ig** illetékes lelkészük útján ezen püspöki hivatalhoz mulhatatlanul terjesszék be. Később érkező folyamodványok figyelembe nem vehetők. Gyulafehérvár, 1917. november hó 3.

Erdélyi püspöki hivatal.

Sz. 215.—1917.

Pályázati hirdetésny.

A csikmadarasi róm. kath. iskolaszék a IV.-ik tanerőre, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetés törvény szerint. 100 K. alapfizetés, 260 K. lakbér és 20 K. kertilletmény a közbirtokosság pénztárából. — a többi államsegély. Kötelessége díjlevél szerint. **Határidő november 18.** Felszerelt kérvények az iskolaszéki elnök címére küldendők.

Csikmadaras, 1917. okt. 30.

B a 116 János alesp. pleb. isksz. elnök.

Bükkmagot, Makkot, Csipkerózsa-
bogyót (Hecsempecs.)

Szederlevelet frissen szedve és
száritva bármekkora mennyiségben
vásárolok kilóját 1 koronával

M. Junge Karisbad — Bahnhof.

Parafadugót is veszek. Bevásárlók
kerestetnek.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szerzőmöt, szőnyeget, takarókat, sátorzöveteket, utikabátokat, zsákokat stb. Kezelése felette könnyű. Nélkülözhetetlen mindenkinek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cérnával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvéttel 4 kor. 40 fill. Hareterre csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítatnak. Elárúsióknak árkedvezmény.

Megrendelhető: **Bennek Józsefnél, Troppau, Szilézia, Herrengasse 41. s — 8 — 20**

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katholikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy ugy a tagoknak, mint a hozzáfutódnak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivivjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptőke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindenemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfutódnak szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felveszi:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elélés esetére, leánykiházatisági és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzalogos életbiztosításokat, ugyzintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére,

melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztintézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket

Jégkár ellen mindenemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, cethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyetek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezességi biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hülsen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utípodgyász biztosítást. Mindenemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfutódnak

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GUÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpítszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árral történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.

Felölös szerkesztő: **Rass Károly.**

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.